

Enyedi György közpolitikai öröksége

Pálné Kovács Ilona

MTÜ, 2017. november 22.

Enyedi György Emlékülés

A bizarr cím indokolása

- Enyedi Györgyöt személyisége és kutatói habitusa távol tartotta a politikától
- A területi kutatások rendszerváltás utáni missziója ugyanakkor közel sodorta az RKK-t a közpolitikához
- A jelenlegi politika és tudománypolitika inkább kirekeszt- frusztráció és pénzügyi gondok
- Érdeemes újra odafigyelni Enyedire

A tudomány és az ideológia, politika viszonya: 1. Nem hanyagolta el a politika szerepét a területi folyamatok befolyásolásában

- „Az aggodalom... nem sokat segít; elemezni, tervezni, dönteni kell.” Falvaink sorsa (1980)
- „Tervezési hibák akkor következnek be, ha a településalakítással nem a normális társadalmi folyamatokat kívánjuk szolgálni, hanem fordítva: egy elképzelt településdogmába próbáljuk a társadalmi mozgásokat beszorítani.” Akadémiai székfoglaló (1982)
- „... a hamis ideológiák nem tűntek el egészen..”
Település és társadalom (1986)

2. De nem abszolútizálta az állami beavatkozást

- „A kormányzati szerep.....jóval kisebb jelentőségű, mint azt a közvélemény- s a folyton kormányzati beavatkozást sürgető helyi politika- feltételezi” - Regionális folyamatok Magyarországon (1996)
- Sőt a kiegyenlítő hatás negatívumaira is rámutatott: „... Nem derült ki, hogy melyik régió (település)mennyire alkalmas a modern gazdaság működtetésére” —Regionális folyamatok Magyarországon (1996)

Enyedi az országot mindig nemzetközi összefüggésekben látta

- Nem idealizálta az uniós tagságot, a saját erőforrásokra, képességekre épülő fejlődésben hitt.
- Szociálisan érzékeny szemléletet képviselt : „...minden társadalmi jelenség mögött emberi sorsok rejlenek”(MTA TK. 2007) és a falvak sorsát nem rendelte alá a városnak
- Ugyanakkor azt is belátta, hogy a magyar városok versenyképességének javítása fontosabb uniós integrációs cél lenne, mint az elmaradott térségek támogatása (TéT, 2000/1)
- Miközben a globalizáció város és területi fejlődésre gyakorolt hatásának elemzése az egyik legfontosabb tudományos eredménye volt, mégis kitette a kérdőjelet a folytatást illetően már 2011-ben: „aki megéri, meglátja” (TéT, 2011/1)

- „A kormányzatnak egy sokszereplős, decentralizált területfejlesztési folyamatban kell megfogalmaznia és változatos eszköztárral érvényesítenie területfejlesztési politikáját.” –Regionális folyamatok Magyarországon (1996)
- Tudta, hogy hosszú út vezet a kormányzat és a civil társadalom együttműködéséig, integrálódásáig,
- és azt is látta, hogy a politikai decentralizáció sikere a társadalmi tőke minőségén múlik (Városi világ, 2012)

A regionális tudomány szerepéről

- „Talán egy bizonyos provincializmusba zökkent a magyar regionális tudomány, de kifelé jön belőle.” (TéT, 2011/1.)
- „Szóval hol az igazság mostanában? Se itt, se máshol, de azért folyton keressük.” (TéT, 2011/1)
- A tudomány feladatai között a forgatókönyvek, a jövőkép szerepét hangsúlyozta.
- Nem lenne boldog, hogy az általa felállított három forgatókönyv közül a polarizált valósult meg, amit a regionalisták sosem támogattak!

Mit mondana most a kormányzásról?

- Nem hallgatna...
- Azt állította, hogy... „a nemzetállam a 21. század küszöbén anakronizmus”, és „a kelet-közép-európai nacionalizmus nem beolvasztani, hanem kirekeszteni kíván” – Regionális folyamatok Magyarországon (1996)
- Valahol sejtette a jövőt: „Ez a decentralizált területirányítás a magyar etatista hagyományokkal nehezen fér össze, a centralizációs törekvések újraéledése állandó.” - Regionális folyamatok Magyarországon (1996)

Az örökség felelőssége

- Enyedi György nem egyszerűen egy intézményt alapított, hanem egy tudományterületet honosított meg.
- A politika irányában őszinteség és okos távolságtartás jellemezte.
- Morálisan és szakmailag egyaránt tanulni kell tőle.

Köszönöm a figyelmet!